

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 583/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Jurekom, Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Páričkova 15, Bratislava, vo veci namietaného porušenia „základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 až 5, čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky“ a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného úradu Bratislava – katastrálneho odboru v konaní vedenom pod sp. zn. Z-27040/16 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojich základných práv podľa „čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 až 5, čl. 46“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného úradu Bratislava – katastrálneho odboru (ďalej len „okresný úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. Z-27040/16.

2. Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľ je správcom majetku štátu – nehnuteľnosti (prevádzkovej administratívnej budovy, pozn.), ktorá bola predmetom zmluvy o nájme nebytového priestoru medzi sťažovateľom a spoločnosťou [REDACTED], uzatvorenej do 31. decembra 2016. Táto spoločnosť neskôr odmietla podpísať zmluvné vecné bremeno, preto ju sťažovateľ 4. apríla 2017 vyzval, aby odstránila technické zariadenie „základňovú stanicu“ na nehnuteľnosti.

3. Sťažovateľovi bolo 2. mája 2017 doručené oznámenie okresného úradu, v ktorom bolo uvedené, že 25. apríla 2017 bol vykonaný „zápis údajov o právach k nehnuteľnostiam do operátu katastra nehnuteľnosti na základe listiny č. Z-27040-16 v katastrálnych územiach – [REDACTED], LV č. [REDACTED]“. Okresný úrad „mal... zo zákona 60 dňovú lehotu, ktorá uplynula dňa 20. 02. 2017 (teda bol v omeškaní viac ako 2 mesiace)“.

4. Oznámenie okresného úradu „vyvolalo právne účinky prejavujúce sa v zápise navrhovaného vecného bremena do katastra nehnuteľností. Treba upriamiť pozornosť na to, že verejnoprávne aspekty zákonného vecného bremena majú povahu núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a zapísať ich možno len výnimočne, a to vtedy ak vznikajú vo verejnom záujme, sú nevyhnutné a za primeranú náhradu. Vznik vecného bremena si vynútil [REDACTED] bez súhlasu sťažovateľa a v zmysle Ústavy SR (čl. 20 ods. 4) a judikatúry nemôže vecné bremeno vzniknúť zo zákona, ale na základe zákona - musí sa o ňom riadne rozhodnúť. To znamená, že takéto rozhodnutie musí mať všetky náležitosti rozhodnutia, teda aj výrok... odôvodnenie a poučenie...“.

5. Sťažovateľ tvrdí, že nemá v tejto veci iný prostriedok nápravy, pretože oznámenie okresného úradu nie je rozhodnutím a bolo vydané bez ďalšieho a svojoľne.

6. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného úradu opísaným v bodoch 3 až 5 došlo k porušeniu ním v záhlaví označených práv podľa ústavy a dohovoru. Súčasne žiada, aby ústavný súd „*postup Okresného úradu Bratislava..., ktorý vykonal zápis údajov o právach k nehnuteľnostiam do operátu katastra nehnuteľností..., ktorej správcom majetku je sťažovateľ zrušuje a ukladá, aby vo veci opätovne rozhodol a to tak, že návrh na zápis vecného bremena zamietne – vecné bremeno v prospech oprávneného spoločnosti [REDACTED] ... nezapíše*“. Súčasne žiada náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd opakovane pripomína, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo (pozri čl. 127 ods. 1 ústavy – „ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“). Ústavný súd je k ochrane základných práv a slobôd povolaný až subsidiárne. Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú totiž vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, u ktorých protiústavnosť nie je možné napraviť iným spôsobom, teda najmä prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov zaručených príslušnými procesnými normami. Vyčerpaním opravných alebo iných právnych prostriedkov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa má na mysli nielen ich podanie, ale aj rozhodnutie o nich.

10. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

11. Ústavný súd tiež dodáva, že podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

12. Podľa § 252 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu.

13. Z citovanej právnej normy vyplýva, že vo veci sťažovateľa je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o jeho správnej žalobe. Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom. Ústavný súd súčasne zistil, že sťažovateľ v tejto veci prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní z 5. januára 2017 adresovanom okresnému úradu označenom ako „*Stanovisko k návrhu na zápis vecného bremena*“ na s. 4 výslovne tiež uviedol: „*V danom prípade... okrem iného budeme nútení pristúpiť aj k správnej žalobe: V zmysle Rozhodnutia NS SR č. k. 10 Sžr/174/2011 zo dňa 10. 10. 2012.*“

14. Z uvedeného je teda zrejmé, že sťažovateľ síce v sťažnosti tvrdí, že využil všetky prostriedky nápravy, ale z obsahu príloh tiež vyplýva, že chcel podať aj správnu žalobu (pozri bod 13). Ústavný súd na Krajskom súde v Bratislave súčasne zistil, že túto žalobu skutočne aj podal 24. mája 2017 a konanie proti rozhodnutiu okresného úradu (zápisu údajov o právach k nehnuteľnostiam do operátu katastra nehnuteľnosti na základe listiny č. Z-27040/16 z 25. apríla 2017, ktoré namietal aj na ústavnom súde) sa vedie na tomto súde pod sp. zn. 1 S 113/2017.

15. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu namietajúcu porušenie svojho základného práva. Preto každý musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (I. ÚS 189/07).

16. Ústavný súd opakovane a stabilne vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci iných orgánov verejnej moci (najmä súdov).

17. Pokiaľ sa sťažovateľ za definovanej situácie domáhal ochrany svojich práv na ústavnom súde, a to skôr, ako ochranu týmto právam mohli reálne poskytnúť správne súdy v konaní nimi iniciovanom (§ 177 a nasl. SSP), ústavný súd konštatuje, že sťažnosť je podaná predčasne. Existencia právomoci správneho súdu poskytnúť ochranu sťažovateľovi pred tvrdeným zásahom do jeho označených práv vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

18. Bolo už preto bez právneho významu zaoberať sa aj prípadnými nedostatkami tejto sťažnosti: navrhovaný petit je nevykonateľný z hľadiska nedostatočne označených a pomenovaných základných práv, ktoré mali byť porušené vo vzťahu k čl. 46 (má viac odsekov), čl. 1 ústavy nezakotvuje základné právo a postup okresného úradu sa tiež nedá zrušiť (keď tak záznam) a podobne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2017